

Шогмо эл, порымик да гим берг!

БУДЬ ГОТОВ ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Чон шепка – Параньга!

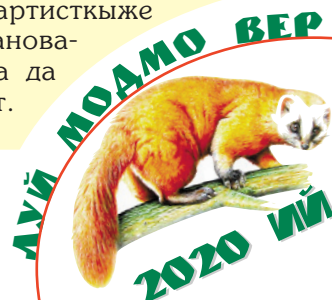
«Параньга муниципал район» администрацийым **А.Г.ИБРАЕВ** вуйлата.

Параньга район 791,66 квадратный километрым айла.

Чылаже 8 ял шотан илем, 50 ял, села, посёлко уло.

2010 ийысе перепись почеш, Параньга районышто 7730 татар, 7036 марий, 1314 руш да моло калык-влак илат.

Тыште талантан шуко ен шочын-кушкын: поэт-влак М.Якимов, Е.Герасимов, Н.Никитина, Р.Сунгурова, В.Гордеева, Т.Очеева, драматург Г.Гордеев, РСФСР-ын да Марий АССР-ын сулло артисткаже Г.Иванова-Ямаева да молат.

Фотом еш архив гыч налме.

*Айда, йолташ,
муралтена
Йораталме
мурынам.
Муро йөре
мокталтена
Йораталме
кундемнам.*

Алексей Сунгуров ден Эрвин Морозов Параньга посёлкысо Йоча сымиктыш школышто баян классыште тунемыт. Кызыт 4-ше классыште мастарлыкыштым вянгдат. Нуным 6 ияш гычак ты семүзгар дене шокташ Нурзия Фаиковна Нигмадзянова туныкта. Алексей ден Эрвин сымиктыш школышто палыме лийыныт, ынде пеш лишыл йолташ улыт. Алексей Усола школышто, а Эрвин Матародо школышто 5-ше классыште шинчымашым погат. Кок йолташ урок деч вара сымиктыш школышто арняште кум гана вашлиялтеш.

Пыршымышт, кыртмен тунеммышт арам огыл. Нуно концертлаште дуэт дене шоктат. Конкурслаште усталыкыштым тергат, сенгымашышт дене ача-аваштым, туныктышыштым куандарат. Зеленодольск олаште эртаралтше «Головокружительные пальцы» всероссийский конкурсышто II степеня диплом дене палемдалтыныт, Чебоксар олаште 2-шо степеня лауреат лийыныт. Тыге нуно шочмо районын чапшым күшкө нөлтат.

Л.ГРИГОРЬЕВА ямдылен.

ПАРАНЬГА РАЙОН

ЛУЙ МОДМО ВЕР ПАРАНЬГА РАЙОН

Ме тудым изижге-кугужге ятыр жап вучышна. Теве шочмо Элпанур ялыштына кок пачашан у школ полатым нӧлтен шындымылан декабрь мучаште талук лиеш. Оралте йыр тӱрлӧ пеледыш клумбо-влакым верандыме. Тыште мемнан надырнат уло. Келге шинчымашым налаш да пайдалын каналташ чыла йӧным ыштыме: кумда компьютер пӧлем, интерактивный доскам верандыман класс-влак, волгыдо кочмывер ден спортзал, тӱрлӧ мероприятийым эртараш йӧнештарыме актовый зал, медицине кабинет-шамыч.

Кокымшо пачашыште ӱстембал теннис дене модаш да каналташ кельштарыме рекреаций поснак кумылым нӧлта. Ончыкыжым школнам перегаш да кертмына семын тӱзатен шогаш тӱналына.

Маша ПАЙМАКОВА, Диана РЯЗАНЦЕВА.

Элпанур школ.

Кугешнен перегена!

Вершӧр АЛАШАЙКА

Преданий почеш, XVI курым кыдал марте тыште марий-влак иленыт. 1552 ийыште, Озангым налме жапыште, илемым йӱлалтыме улмаш. Ожнырак марий-влак Алашайкым вес семынже Шӱгарсола маныныт. Тиде ялын вес лӱмжат уло – Мазарбашы. Ялын лӱмжӧ Мазарка энгер гыч лектын. Тюрк йылме гыч кусарымаште «баши» вуй, тӱналгыш манмым ончыкта. Татар Алашайка ял 17-ше курымышто шочын. Эн ончыч тышке Алашай лӱман коча илаш куснен. Тудын лӱмжӧ дене ялым лӱмденныт.

КУЯНКОВО

Преданий почеш, Куянкovo ялым Хасан Шаех ял гыч илаш толшо татар кум еш почын. Чодыра гыч меран кудалын лектын – тыге яллан лӱмым пуэныт. Меран татарла «куян» лиеш. Марлаже тиде ял Мерансола маналтеш.

ИРМУЧАШ Паймакай, Ялыш, Азабай, Пектемыр, Таксыбай, Кугерге, Изибай лӱман пӧрӱен-влак чодырасе памаш воктене пӧртым чоненыт. Ирмучашым калыкыште тыгак Ермучаш (Йырмучаш) маныт. Ировко энерын тӱналгышыже манмым ончыкта.

Туныктышо ТУКЫМ ГЫЧ

И.В.Бессонова (снимкыште) Матародо школышто руш йылмым да литературым туныкта, 11-ше классын вуйлатышыже.

– Мый туныктышо династийым шуйышо кумшо тукымлан шотлалтам, – ойла Ирина Васильевна.
– Ковам Евдокия Васильевна Золотарёва 40 ий, авам Маргарита Николаевна 39 ий тӱналгыш класслам туныктеныт. Ковам Ленин да Йошкар Знамя орденла дене палемдалтын.

И.В.Бессоновам тунемшыже-влак тӱрлӧ сенымаш дене куандарат. Теве Ангелина Иванова, Кирилл Князев, Адиля Назмутдинова эртыше тунемме ийыште руш литератур дене районысо олимпиадыште призёр лийыныт. Всероссийский сочинений конкурсышто Катя Малинина ден Адиля Назмутдинован пашашт эн кӱкшын аклалтын. Диана Петрова «Живая классика» районысо конкурсышто икымше вер дене палемдалтын. «Йоча-влак талантлан улыт. Нунын усталыкыштым вияндаш туныктышо, ача-ава-влаклан полшыман, – ойла Ирина Васильевна. – Тидым ышташ кызыт тӱрлӧ йӧн уло».

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Фотом еш архив гыч налме.

Параньга йоча сымыктыш школ – тиде тўвыран усталык полатше. Тушто эре мурсем йонга, чия пуш ўпшалтеш: тушто южшак усталык шўлышан. Йоча сымыктыш школышто илыш шолеш: урок, репетиций, концерт, ончер, фестиваль, конкурс-влак да шуко молат. Тыге кажне кечын.

Параньга посёлкышто Йоча музыка школым 1960 ийыште почмо. Тушко 50 йоча коштын. Варажым ты школ Марий Турек музыка школын филиалжылан шотлалтын. Александра Ивановна Щедрина вуйлатен.

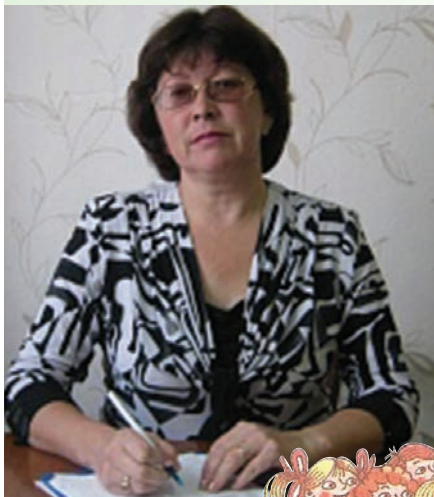
Икымыше тунуктышо-влак: В.К.Суслин, Л.И.Максимова, Г.А.Маняшева, Э.В.Максимова.

1966 ий гыч Параньга йоча сымыктыш школым Михаил Петрович Беляков вуйлаташ тўжалын. 39 ий директор лийын, а тунуктымо паша стажше – 50 ий.

2005 ий гыч школым Марий Эл Республикасые тўвыран сулло пашаенже Вера Анатольевна ЛОПКИНА вуйлата.

Усталык шўлыш озалана

Директор
В.А.Лопкина
(снимкыште)
дене мутланена.

– Йоча сымыктыш школ икшыве-влаклан ешартыш шинчымашым пуышо учрежденийлан шотлалтеш. Самырык тукумын усталыкшым вияндаш чыла йон да күлешан тунемме арвер-влак улыт. Тачысе кечын школыш 145 йоча коштеш. Параньга посёлко, тыгак ялла гычат йоча-влак толыт.

– Вера Анатольевна, ўдыр-рвезе-влак могай направлений почеш ешартыш шинчымашым налыт?

– Школышто 4 отделений уло. Калык семўзгар отделе-

нийыште Н.Ф.Нигмадзянова ден Л.В.Гребнева баян дене шокташ тунуктат. Кугешнен каласем, ты пўлкаште шинчымашым налше тунемше-влак конкурслаште, фестивальлаште эре сенгышыш лектыт. Эндже Шагидуллином, дуэт дене шоктышо Алексей Сунгуров ден Эрвин Морозовым поснак палемдыман. Фортепьяно отделенийште

М.П.Беляков ден Г.Г.Габдрафикова тыршат. Музыка теорий урокым Н.Р.Мухаметова вўда. Хореографий пўлкам йоча-влак поснак йўратат: калык, эстраде куштымаш-влакым тунемыт.

«Зазеркалье» куштышо коллектив (вуйлатыше – Марий Эл Республикасые тўвыран сулло пашаенже Л.Р.Габдулхаева) посёлкышто эртарыме тўрлў пайремым сўрастара. Сенгымашышт пеш шуко. Иктыжым каласенак кодем: регион-влак коклаште эртаралтше «Чулпан» йоча усталык фестиваль-конкурсышто Гран-прим сенен налыныт. Живопись отделенийште И.А.Гилязудинова сўретлаш йўратыше-влаклан усталыкыш-

тым вияндаш полша.

Сымыктыш школышто 7 тунуктышо пашам ышта. Тышечын нылытше – шкенак выпускникна.

– Пеш сай. Тендан школым тунем пытарыше-влак кызытат ончыкылык корныштым сымыктыш дене кылдат?

– Максим Пектубаев ден Игорь Смирнов тўвыра дене кылдалтше тунемме заведенийлаште шинчымашыштым нўлат. Тений Альмир Ихсанов И.С.Палантай лўмеш тўвыра да сымыктыш колледжыш академический музыка факультетыш тунемаш пурен.

– Шукерте огыл Йошкар-Олаште Всемарийский йоча калык семўзгар оркестр икымше гана концерт ончыктен. Тушто тендан тунемшыда-влак шоктат?

– Мемнан школышто калык семўзгар отделенийште струнный семўзгар дене шокташ огыт тунем, баян гына. А рўдолашке репетицийыш кошташ корно лишкак огыт. Садлан оркестрышке логалын огынал. Теве Всемарийский йоча хорышто 8 тунемшына мура. Нуно кенежым творческий лагерьыште лийыныт.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Людмила ФЁДОРОВА,
«Марий Эл» ГТРК-н журналистше:

– Мый ваштар лышташ кумдыкан республикан эрвел ужашыштыже, Параньга кундемыште, шочын-кушкынам. Моло район дене танастарымаште тудо эн изи да ойыртегалтше. Лач тыште марий, руш, татар-влак мўкш еш гай ваш келшен илат, пырля пашам ыштат, пайремымат рўж эртарат. Параньга районом чонемлан эн лишыл, эн шерге.

Кундемын ўдыржў

ПАРАНЬГА РАЙОН

Шочмо йылме – поянлык

2019 | МЕЖДУНАРОДНЫЙ ГОД
ЯЗЫКОВ КОРЕННЫХ НАРОДОВ

Параньга кыдалаш школышто марий, руш да татар йоча-влак марий йылмым кузе тунемыт? Тидын нерген ты школышто марий йылмым туныктышо М.А.Гордеева да К.Э.Воронцова дене кутырышна.

Ончыкылыклан вийым ешара

Школышто
733 тунемше уло.
Нунын кокла гыч –
156 марий йоча.

К.Э.ВОРОНЦОВА:

– Мый рушла, татарла кутырышо тунемше-влакым марий йылме деке шўмандем. Йоча-влаклан онай лийже манын, тўрлў йўным кучылтам. Тўналтыш класслаште йомакым шындена, модыш йўре марий йылмым тунемына. Кугурак класслаште урокым программе почеш эртарем. Ёдыр-рвезе-влак урокыш куанен коштыт, марий мероприятийлашке кумылын ушнат.

– Марий йылмым йоча-влак 2-шо гыч 9-ше класс марте тунемыт. Марий йылмым да ИКН-ым иктеш туныктена. Йоча-влак кок тўшкалан шелалтыт. Икымше тўшкам мый туныктем. Урокыш марла сайын кутырышо йоча-влак коштыт. Тыгайже 131-ын улыт. Кажне уроклан йоча-влаклан тўрлў темылан сочинийым, почеламутым возен толаш заданийым пуэм. Нунын возымыштым иктеш поген, книгашке чумырем. Шукерте огыл «Йўратем шочмо мландем» да Аван кечыжлан пўлеклалтше почеламут сборник-влакым луктынна. Йоча-влакын тыршымышт куандара, ончыкылык пашалан вийым ешара. Проектым возена, олимпиадылаште уш-акылнам тергена, тўрлў конкурсышто мастарлыкнам ончыктена. Поснак Алексей Андышевым палемден кодынэм. Тудо марий кугыжаныш йылме дене республикысе олимпиадыште, «Илыше классике» всероссийский конкурсын регионисо турыштыжо сенгыше лийын.

Е.ИВАНОВА мутланен.

Келшымаш

Мыйын шочмо
верыштем
Тўрлў калык-влак
илат.
Руш, марий,
чуваш, татар
Ваш келшалын
юарлат.

Школыш пырля коштына,
Мурым пырля мурена.
Яра жапгыште модаш
Ме уремыш лектына.

Елена ТРОФИМОВА.
Параньга школ.

Фотоувер

Михаил Кундемын эргыже ВЕСЕЛОВ, мурызо:

– Параньга район пўртўсшў дене поян. Тыште шуко плотина уло. Ятыр кўсото аралалт кодын. Параньга калыкын поро кумылжо пеш шерге. Тыште марий-влак татар калык дене тўр татарла ойлат, татар-влак мемнан дене тўр марла кутырат.

Марий Эл Республикын шочмо кечыжлан пўлеклалтше сълнымут да мурсем композицийым Кугу Пумарий школын 5-ше классыштыже тунемше-влак (снимкыште) ямдыленыт (вуйлатыше – С.А.Виноградова). Йоча-влакын мастарлыкштым туныктышо, тунемше, ача-ава-влак йывыртен онченыт.

**Элпанур
книгагудо**

Элпанур школ ден ялысе книгагудо түрлө пайремым пырля эртарат. Теве книгагудо вуйлатыше О.Р.Янышева Родо-тукым финн-угор калык-влакын кечыштан пöлеклалтше «Финн-угор-влакын йомак корнышт дене» йомак шагатыш йоча-влакым поген. Тунемше-влак финн-угор калык, нунын илыш-йöлашт, тöв-рашт нерген пален налыныт. Финн-угор йомакым лудыныт.

**Йомак
шагат**

Тушто

Когыльо огыл – коман, пушенге огыл – лышташан, йылман

огыл – туныкта.

Мландыже ошо, кайыкше шеме.

**Олор
книгагудо**

**У-у-у, мыняр
шүко книга!**

Олор школын 1-ше классыштыже тунемше-влак **(снимкыште)** класс вуйлатыше С.А.Сидорова дене пырля Олор ялысе книгагудышто уна лийыныт. Книгагудо вуйлатыше И.Н.Порфирьева нунулан библиотеке пашаже, книга-влакын чотышт да түрлө лиймышт нерген каласкален. Книгам чын ойырым да арун кучымо нерген умылтарен. Икшыве-влак түрлө тусан йоча журнал-влакым куанен ончен. Кажне тунемше келшыше книгам ойырен, пеленже налын.

Шүко лудат – шүко палет.
Калыкмут.

**Чылажат
онгай**

Олор сем

Олор сем-шепка лунга.
Тылзе вудыштö йолга,
Шып модеш сорта тулла,
Пүртүс вий ласкам сула.

Ончалам йырваш чечен,
Ужар тусыш йудыген.
Орола шым чодыра –
Олор лум тышеч шарла.

Яндар калыкын йула,
Мланде кава ден шүла,
Йүштылеш эр лупс купеш.
Шылын, түтыра модеш.

Эрым шүшпык кынетла,
Ужараште – омыта.
Кынетелеш мален ялем,
Лие тудлан омо – эм!

Кундемын үдыржö

Раисия СУНГУРОВА, поэтессе:

– Параньга – тиде шочмо кундем. Тиде шомакым колмеке, шинча ончылнем шочмо Олор ял, Элнет түр, Еремей Герасимов, ото ден памаш-влак, татар ден марий-влакын ваш полшен, энгертен, келшен илымышт сүретлалтыт. Кызыт ешем дене мундыр Йүдвел кундемыште илем. Сургут Марий ушемым вуйлатем.

Олор кушеч лектын? Преданий почеш, Виче энгер серыште да кызытсе Шернур районышто илыше марий-влак толын лектыныт. Воктенышт удмурт-влак иленыт. Но нуно илемыштым кудалтен каеныт. Легенде почеш, ялын лумжö орол мут гыч лектын, пуйто кресаньык-влак Озан ханствын енге-влак деч оролым шогалтылыныт. XVIII-XIX курымласе документлаште Олорка (Ирсер) энгер серысе Уланур, Аланур манын возалтын. «Олорка» мутшо «кугу вынем» але «кугу лаке» манмым ончыкта.

ПАРАНЬГА РАЙОН

**Усола
книгагудо**

Ялысе библиотеке вуйлатыше В.Г.Афанасьева йыр йоча-влак мукшла пöрдыт. Молан шонеда? Вера Григорьевна түрлө модышым, конкурсым, пайремым да молымат онгайын, кумылым савырышын эртарат. Тыге йоча-влакым книга дене йолташ лияш кумыландат. Мулан, рушарня еда «Пүртүсын йолташыже» клубым эртарат. Пытаргыш погынымаште үдыр-рвезе-влак сылнымут да экологий модыш дене модыныт. Чодыра нерген калыкмутым шарналтеныт. Кайык да янлык-влак нерген туштылан вашмутым кычалыныт, южыжым модын ончыктеныт. Викториныште уш-акылыштым тергеныт.

Л.ГРИГОРЬЕВА ямдылен.

Усола школ

Фотом школ архив гыч налме.

Ме походыш лектына

Школыштына «Юный турист» кружок пашам ышта. Тунемше-влак спорт туризм, спорт ориентирований да радиопеленгаций, «Лүдыкшыдымылык школ» направилия дене

шуаралтыт. Ий еда походыш коштына. Тидлан идалык мучко ямдылалтына. Тунемме ий мучаште ик кечаш турист слётыш лектына.

Туризм дене кылдалтше чыла тагасымашке ушнена. Кажне гана призёр але сеньше-влак радамыш логалына. Спорт ориентирований дене тунемшына-влак шке ияшышт-влак коклаште республикыште ончылно улыт. Кодшо тунемме ийыште тиде вид дене икымше разрядан кок спортсменым ямдыленна. Кумытын кокымшо разряд нормативым тунемше-влак кумшо разрядым налын. Латкандашын юношеский разрядан улыт.

М.БОГДАНОВ, кружок вуйлатыше.

Ыш код лум пырче

Эрдене эр кыналын,
Ончем уремыш пеш.
Кастене койын шемын,
А кызит ошо пеш.

Ура! Лум лумын йўдым
Да кызитат велеш.

Шуялте веле кидым,
Но вет шулен йомеш.
Но пел шагат луммеке,
Тўнгале йўр йўраш.
Вес кас уэш шумешке
Ыш код ик лум пырчат.

Максим ЛАПИН.
Кугу Пумарий.

Кугыжа ўдыржў кў?

Кугу Пумарий школ

Фотом школ архив гыч налме.

Шыже шўлык кумылым тарвата гынат, тудо мотор, тўрлў тўсан, чевер пагыт. Тыгодым лышташ-влак ўрыктарыше «куштымашым тарватат». Тидым шотыш налын, школлаште «Шыже балым» эртарат. Теве **Кугу Пумарий школышто** 9-11-ше класслаште тунемше ўдыр-рвезе-влак тыгай пайремыш погыненыт. Нуно пайремлан костюмым кельштареныт. Кажне класс мурымо, куштымо мастарлыкшым ончыктен. Пайрем мучаште шыже балын кугыжа ден кугыжа ўдыржым ойыреныт. Тыгай лўм дене Максим Чирков (11-ше кл.) ден Ирина Мосолова (11-ше кл.) палемдалтыныт.

Кугешнат

Елена Еремеевна КОЧЕРГИНА (1928-2002)
Марий кундемысе ўдырамаш-влак кокла гыч Социалистический Паша Герой лўмым эн первый налын. Олор ялыште шочын.

Олор школ

Виолетта Чиркова (**снимкыште**) Олор кыдалаш школышто 3-шо классыште тунемеш. Мастарлыкшым вяндаш Параньга посёлкысо Йоча сымыктыш школыш коштеш. Фортепяно дене шокташ тунемеш. «Ший онгыр» йочасадыш коштымж годымак тўрлў сценкыште артист семын модын, почеламутым сылнын каласкален. Виолетта «Якимов лудмаш», «Писатели земли Параньгинской», «Яналов лудмаш», «Театра чудные мгновения...» да моло конкурслаште сеньше-влак радамыште лийын. Сылнымут тўням йўраташ, умылаш туныктымыжлан Виолетта Л.Я.Ивановалан таушта.

Талантан ўдыр

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Е.РУБЛЁВАН фотожо.

СЫЛЧЫМУТ изолык

Могай пагыт

«Могай тиде пагыт?
Ночко, лавыра да йўштö.
Мылам тыгай йөршеш
ок келше», –
Каласальым ачамлан.
Ачаем шыман ончалын
воштылале.
– Ёдырем, каял куэрыш,
Шыжын тўсшым ончалал.
Миен шогальым чодыраш –
Чонем тыгай сўрет авалтыш:
Пушентге-влак гыч лышташлаже
Модын-юарлен волат,
Кечыйольшко логалын,
Сылне тўс дене йолгат.
Александра АНТРОПОВА.

Александра Антропова **Матародо школышто** 4-ше классыште тунемеш. Тудо почеламутым сылнын лудаш, мураш, кушташ йöрата. «Поро эр» ансамблын ик эн уста участницыже. Районышто эртаралтше Якимов, Гаязов, Герасимов лудмашлаште сенгышыш лектын. Яналлов лудмаште 1-ше степенян дипломым налын. «Театра чудные мгновения...» конкурсш ушнен, М.Шкетан лүмеш Марий драмтеатрын сценыштыже М.Якимовын «Умыр корнына» почеламутшым лудын да 2-шо степенян диплом дене палемдалтын.

А.В.МОРОЗОВАН фотожо.

Легенде

- Кушко кает?
- Мата родем дек.

Молан мыйын ялем Матародо манын лүмденыт? Ик кастене кочам деч каласкалаш йодым. Кочаем креслышке шинчын ойлаш тўнале: «Ой, пеш шуко легенде уло. Иктыжым колышт. Тиде вершöрыштö кугу чодыра лийын, энгер йоген эртен. Ик суртышто Мата лүман ўдырамаш илен. Ик кечын пöръен толын лектын. Молан толмыжым нигö пален огыл. Ала йомын коштын, ала саскам поген, ала чодыраште пашам ыштен. Палыме лийме деч вара пöръен унала кошташ тўналын. Алакö тудын деч йодын: «Кушко кает?» Тудо вашештен: «Мата родем дек каем». Тидын деч вара мемнан ялнам Матародо манын лүмдаш тўналыныт.

Валерия ГРЕБНЕВА.

Олык

*пеледышыже дене, кундем
калыкше дене чевер.
Калыкмут.*

Тунемше улам

Мый икымше классыште тунемам. Классыштына кандашын улына. Икте-весе дене келшен илена. Школыштына тўрлö мероприятий эртаралтеш. Ме тушко куанен ушнена. Октябрь тылзыште мемнам «Светлячок» радамаш пуртышт. Школыш кошташ мылам пеш келша.

Анна ВАСИЛЬЕВА.

Шыже пайрем

Школыштына шыже пайрем пеш веселан эртаралте. Сылне залыш тўналтыш класслаште тунемше-влак погынышна. Кажне класс сценыште шке мастарлыкшым ончыктыш. Мурышна, куштышна, тўрлö модыш дене модна. Шыже пайрем кумылнам нöлтшы.

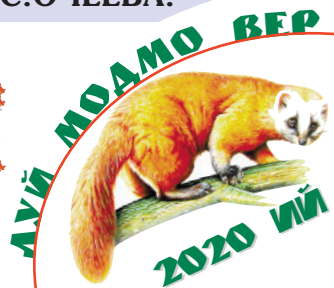
Ваня ОРОСПАЕВ.

Олор школ.

Туныктышо – **С.А.СИДОРОВА.**

ПАРАНЬГА РАЙОН

Печатыш пуымо жап – 14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийн шонымашыш тўрлö лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийн да издательнын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР
Вооружённый Вийын
70-ше идалькше урем, 20

Индекс: - П4696.

Тираж 1150 экз. Заказ

Формат – А-4-8.

Тўн редактор

Л.В.СЕМЕНОВА

E-mail: yamde_lii@mari-el.ru,
yamde_lii@mail.ru

Сайтын адресше: yamde-lii.pro,
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашаш шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугужаныш унитарный казна предприятий.

Газетым редакцийште погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийн адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследийым аралымаште законодательством шуктен шогым эскерыше Федеральный службын Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистриватлыме.

Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральште пуымо.

Шоналтена мо?

Параньга район нерген

Тест

Г.Гордеевын илыш корныжо да творчествыже почеш

1. Геннадий Филимонович Гордеев могай ялыште шочын?
А.Ернур; Б.Янгетсола; В.Ондропсола.

2. 1981 ийыште «Ончыко» журналыште икымше ойлымашыже савыкталтын. Тудо кузе маналтын?
А.«Вучыдымо увер»; Б.«Олян аваже»; В.«Ониса кокай».

3. «Ача кумыл» ойлымашыште тун геройын лумжӧ кузе?
А.Миклай; Б.Йогор; В.Роза.

4. Могай пьесыж почеш кином войзеныт?

А.«Куван кенез»; Б.«Ял умбалне мужыр йӱксӧ»; В.«Пӧртыл, удирем».

Авторым палыза.

Изи, чатка Марий кундем —
Российын шочмо удыржӧ.
Тек нӧлтшӧ, утыр волгыдем,
Тек йолгыжо чап шӧдыржӧ!

Б	У	Й	О	Э	Н	Е	Й	Ы	Р
Э	Н	Е	Р	Л	Э	Р	Д	Е	Л
К	И	О	Д	Н	У	Н	О	Л	Я
У	Т	Р	Д	Е	Л	Ж	Н	О	О
П	Э	Н	Е	Т	П	Ю	Ц	Э	У
Ш	Ў	Л	Л	Д	Ж	Г	З	К	Н
Е	Ӧ	Ш	Е	Р	Е	Н	Г	Е	Ж
Р	Д	Ж	Ь	Б	У	Щ	В	Ш	А
М	Т	Е	К	Т	Э	Н	Е	Р	Э
П	А	Р	Е	Н	Г	Е	В	Ў	Д

Параньга район гоч йоген — Филворд
эртыше энгер-влакын
лумыштым кычал муза.

Филворд

Газетым Печать да мас-
совый коммуникаций
шотышто федерал агент-
ствын окса полыш-
шыж дене лукмо.

ПАРАНЬГА РАЙОН

Михаил ЯКИМОВЫН (1929-1996) почеламут ден поэме сборникше-влакын лумыштым палыза.

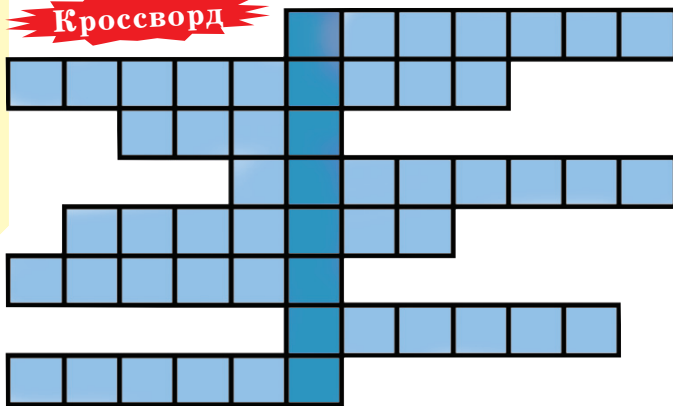
_____ рвезылык; _____
мурыжо; _____ толкын; _____
шонанпыл; _____ эн лишыл;
_____ лышташ.

Поэтлан тений 14 январьыште 90 ий темын. 3 октябрьыште шочмо Янгетсола ялыштыже калыкын погымо окса кӱшеш чапкӱм шогалтыме.

Параньга посёлкылан негызым могай ийыште пыштыме?

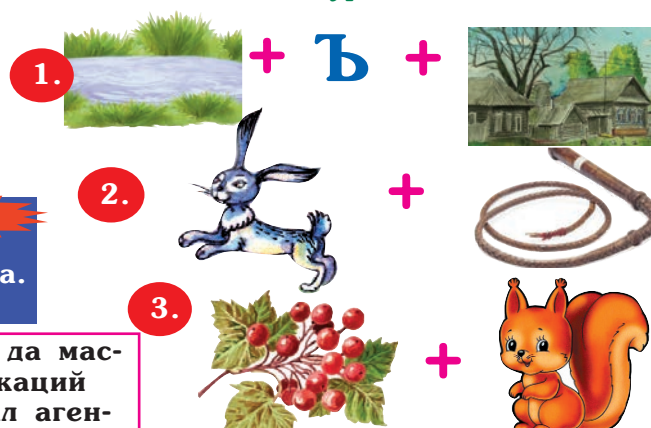
Кроссворд

1. Параньгам марла кузе маныт? 2. Г.Иванова-Ямаеван шочмо ялже. 3. Марий поэтессе Надежда Никитина могай ялыште шочын? 4. Раисия Сунгурован почеламут сборникше «Чайгоркаште ...» 5. Морко районышто шочшо Совет Ушем Герой. Тудын йоча жапше Параньга районышто эртен. 6. Татар-влакын кумалме верышт. 7. Татар поэт-фронтовик Мансур ... Параньга селаште шочын. 8. Параньга районын гимнжым марла кӧ возен?

Ребус

Ял-влакын лумыштым нине сӱретлаште шылтыме.

Газетлан материалым ямдыленит:
Л.Семенова, Л.Григорьева, Н.Семенова,
Е.Иванова, Ф.Лебедева,
Х.Александрова.